

Úttörő néptáncosok találkozója

Az ópusztaszeri Nemzeti Történeli Emlékpark lesz a színhelye holnap, vasárnap Bács-Kiskun, Békés, Csongrád megye úttörő néptáncos csoportjai találkozójának. Bács-Kiskun megyét a nagybaracska és uszodi, Békést a békéscsabai és orosházi, Csongrádot az ülési és a hódmezővásárhelyi úttörőtáncosok képviselik. A találkozó délelőtti 10 órakor kezdődik a csoportok programjainak bemutatásával. Délután 2 órakor az emlékparkban levő népi épület-együttes területén királdó népművészek ismertetik meg a fafaragás, a bábkészítés, a bőrművészek fortélyait, az érdeklődők az idén megnyílt iskolamúzeum udvarán népi játékokat tanulhatnak.

Közös munkára is lehetőség nyílik — az elkészített népművészeti tárgyakkal pályázni is lehet, a díjnyertes alkotásokból a Móra Ferenc Múzeum egy későbbi időpontban kiállítást rendez. Egészséges mozgásra is adódik lehetőség, különböző sportversenyeket szerveznek. Délután 4 órakor az emlékmű melletti színpadon kezdődik az *Aprók tánca*, mely záróakkordja lesz a területi úttörő néptáncos csoportok találkozójának.

Régi korok oklevelei

A mohácsi csata előtti időkben keltezett néhány oklevél restaurálását fejezték be a napokban az Országos Levéltárban.

Az Országos Levéltár gyűjteményének egyik legértékesebb kincse az 1526 előtt keltezett, több mint 100 000 oklevél. E gyűjteményen az idő ugyancsak rajta hagyta nyomait, ezért folyamatosan restaurálják darabjait. Elsősorban a penészedés károsította őket — szerecsére a régi korokból származó papírok, hátrvák a maiaknál sokkal jobban bírják a viszontagságokat.

Értemmi és nem érzelmi fogyatékosok!

Minden megyére kiterjedő érdekvédelmi hálózat

Megdöbbenő adat: Magyarországon minden száz lakos közül két-három ember értelmi fogyatékos. Ez a tény már magában is arra figyelmeztet, hogy a több százezer szellemileg elmaradott gyermek és felnőtt sorának alakulása nemcsak az egyes családok, hanem az egész társadalom gondja. Epp ezért sürgető volt, hogy a Hallássérültek Országos Szövetségén belül létrehozzák az értelmi fogyatékosok szüleinek országos érdekvédelmi szekcióját. A központi szervezet most kiterjeszti hálózatát: a megyékben is folyamatosan megalkulnak az érdekvédelmi szekciók.

ba. Például a mezőgazdaság a termények begyűjtése idején hasznosíthatná ezt a cseppet sem lebecsülhető nagyságú munkaerőt, vagy egyes tömegcikkeknél gyártásában a szövetkezetek foglalkoztathatnák a szellemi fogyatékosokat. A lehetőségek felkutatása, felmérése, a kapcsolatteremtés a szülők és a munkáltatók, valamint a különböző szociális, oktatási, kulturális intézmények között: ez lesz a megyei szekciók főfeladata.

Ugy gondolom, munkájuk sikere sokban függ majd attól is, hogy mennyire sikerül az emberek szemléletét megváltoztatni. Az egészséges, épelméjű emberek nem szívesen fogadják, túrik meg környezetükben az értelmi fogyatékosokat. Vannak munkahelyek, ahol durva tréfák céltáblái, elzárkóznak, idegenkednek tőlük, esetleg robotgépeknek tekintik őket. Pedig csak értelmi, és nem érzelmi fogyatékosok.

Nem hallgatható el: hazánkban az értelmi fogyatékosok száma nem csökken, sajnos, évről évre növekszik. Mit lehet tenni? Természetesen humánus megoldásra gondolok...

Segítjük és támogatjuk az értelmi fogyatékosok megelőzésére, korai felismerésére irányuló kutatómunkát, s ebben együttműködünk az egészségügygel, az oktatási intézményekkel. Számítunk a Vöröskeresztre és más társadalmi szervezetekre is, amelyek eddig is sokat tettek a részourtak érdekeinek védelméért. Országos hálózatunk akkor tölti majd be igazán szerepét, ha elérjük, hogy a társadalom és az értelmi fogyatékosok közös érdeke találkozzon, s ez a kapcsolat tartóssá is váljon.

Horváth Anita

Csurgalék

A fantázia üres termékeknek mondjuk azt a tervet, amelyben a megvalósulásnak semmi esélye nincs. Lehet, hogy az is ilyen, amikor most szó lesz. Előfordulhat persze, hogy a legrealisabb tervnek sincsen ártalmára a fantázia.

Fölállt egy fiatal ember annak idején a szegedi Új Élet Termelőszövetkezet közgyűlésén, és azt mondta, jó lenne fölhasználni azt a meleg vizet is, ami kifolyik az új üvegházakból. Ha másképpen nem lehet, engedjék a tagoknak felhasználni. Akkor nem kapott érdemleges választ az indítványra, elmentem tehát Borthaiser Antalhoz, a szövetkezet főkeztetéséhez. A döntés joga nem az övé, nem azt kérdeztem tehát, miért nincs ez vagy az, így vagy úgy. Találkozóink mindig baráti jellegűek voltak, és eszmecsereként hasznos. Nekem mindenképpen az.

A leghidegebb időben is legalább harmincfokos az a víz, amit közönségesen csurgaléknak neveznek a kertészek. Beszélgetésünk első percében kölcsönösen megállapítottuk, hogy az indítvány okos, tehát a szövetkezetnek is megéri, ha foglalkozik vele. Percenként ötezer liter víz hagyja el a csöveket, elnagyolt számítással azt hoztuk ki, hogy a hathektáros üvegház mellett legalább négy hektárt lehetne beborítani fóliával. Tervezi is a szövetkezet, hogy ennivel bővíti majd nagyüzemi kertészetét. Targyalásunk tehát eredményes volt, zsebre is tehettem volna azonnal a ceruzát. A baráti beszélgetés azonban tovább tartott még néhány perccel.

Kiderült, hogy ebből a tervből három vagy négy éven belül semmi nem lehet. Azért, mert a hathektáros üvegház minden anyagi erőfeszítéstől a szövetkezetből. Bár a megoldás igen egyszerű lehetne, a vele járó papírmunka olyan bonyolult, egyelőre nem mernek hozzáfogni, és föltehetően hitelt se kapnának rá. Ebből viszont egyszerű lenne kiszámítani, hogy három vagy négy év alatt mennyi víz folyik el úgy, hogy még lehetne futni vele. Ahány perc van három esztendő hideg napjaiban, azt szorozzuk meg ötezerrel.

Tapogatózunk még csak a vállalkozásokban levő egészséges lehetőségeket, bátoritanul vettem föl, hogy adhatná három évre vagy négyre bérletet a csurgalék vizet a szövetkezet saját tagjainak. Ehhez nem kellene rengeteg papíros, csak

azt mondaná, itt a cső vége. Ide kell csatlakoztatni az újabb csöveket. Kimérné a területet, adná a hideg vizet is, hogy öntözni is lehessen, a többit a tagok leleményére bízna, és beszédné a bérleti díjakat.

A tagok leleménye egy-künkben sem hagyott kétségeket. Mihályteleken szinte minden kertben, minden udvarban van fóliásátor, minden ember szakképzett kertésznek tekinthető. Ha megtudnák, hogy fűtött fóliához juthatnak tisztességes áron, akár egy héten belül elkezdnek vezetni a csöveket. Megérné nekik, mert a hideg téli hónapokban is termelhetnének salátát, karalábét, káposztát vagy retket, netán szegfűt is, tavasztól pedig paprikát, paradicsomot, uborkát, sárgarépat, vagy nevelhetnék palántát. Föltehetően azt a leg-egyszerűbb megoldást választanák, hogy a csövet borítanák le magas fóliásátorral.

Számítgatni is kezdtünk. Nem tudunk olyan alacsony bérleti díjat megállapítani, ami hasznot ne hozna a szövetkezetnek. A paprikaföldek nyereségét vettük ala-

pul, és rájöttünk, sokszorosát nyerheti a gazdaság úgy, hogy végeredményben csak a pénzért kell kinyújtania kezét. Ebben a szerény társaságban bűn lett volna arról beszélni, mennyi lenne a valódi haszon, hiszen mind a ketten tudjuk, csökken a zöldségtermő terület, annak pedig egyenes következménye lehet az árak további emelkedése. Azt is tudjuk mind a ketten, hogy a szövetkezet megszervezheti az ett teremt portéka további értékesítését is. Ha az árak nem lépik túl a tisztesség határát, akkor a termelő inkább termel és nem a piacot hajkurássza, újabb bevétele lehet tehát a termésnek.

Eddig jutottunk. Olyan csurgalék ez, amiből tisztességes hasznot lehet a vállalkozó tagnak, a szövetkezetnek és talán a vásárlóknak is. Lehet persze minderről tudomást se venni, de a baráti beszélgetés azzal a következetességgel zárult, hogy legfőképpen a kezlegyintés nem éri meg a befektetett energiát.

H. D.

Közúton, ittasan

Szegeden Molnár Sándor 33 éves helybéli (Csongrádi sgt. 70/A.) lakos szesz ital hatása alatt, nagy sebességgel vezette kocsját a Szent István téren és balra kanyarodás közben kisodródott, kitért egy megállni tilos jelentésű közúti jelzőtáblát, majd a Szent Mihály utca 9. számú ház falának ütközött és megsérült. Jogszítványát a rendőrség bevonta és eljárást indított ellene.

Ásotthalom külterületén Németh Szilveszter 43 éves helybéli (VIII. kerület 1268.) lakos autót vezetett, ugyancsak szesz ital hatása alatt; ráadásul csak motorkerékpárra érvényes. A kategóriás járművezetői engedéllyel. A szemben közeledő járműforgalom miatt jobbra kormányzott. Letért az útpadkára, ott egy villanyoszlopnak ütközött, de úgy, hogy azt ki is törte. A rendőrség ellene is eljárást indított.

Szegeden a Kecskeméti utcából segédmotorral kihajtott a jelzőtáblával védett Csongrádi sugárútra Bánfi László 67 éves helybéli (Felsőváros 132.) lakos és egy ott haladó trolibusznak ütközött. A figyelmetlen kismotoros sérülései súlyosak. Sándorfalván Tóth János 62 éves helybéli (Ady u.

26.) lakos házuk bejárójához érkezve gépkocsijával jelzést adott, majd körültekintés nélkül balra kanyarodott és összeütközött egy öt már előző motorkerékpárossal. A véltlen motoros, Kiss Antal 18 éves sándorfalvi (Tisza u. 58.) lakos, súlyosan megsérült.

Holnap

Értelemiségi fiatalok találkozója Mórahalmon

Segítő szándék vezette a KISZ Csongrád megyei bizottsága értelemiségi szekciójának tagjait, amikor a köz-ségi értelemiségi fiatalok találkozására szánta el magát Pedagógus, mérnök, jogász és orvos vasárnap délelőtti 9 órakor találkozhat a mórahalmi művelődési házban. Véleményt, eszmét cserélhetnek kedvükre a vidéki értelemiségi agitátorok, életformájáról, lehetőségeiről, amelyhez dr. Végh Gyula, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának osztályvezető-helyettese ad segítséget a találkozó megnyitóját követő előadásával.

A napokban felkerestük az országos szekció központját, amely Budapesten az V. kerületben, az Október 6. utca 22. számú házban működik (Telefon: 116-415). A szervezet munkájáról beszélgettünk Bujdosó Balázssal, az országos szekció titkárával:

Feladatunk az országos hálózat irányításával egy olyan egységes érdekvédelmi szervezet kialakítása, amely megteremtí az országban élő értelmi fogyatékosokat nevelő családok, intézmények, patronálók társadalmi összefogását. Cé-lunk, hogy segítsük az értelmi fogyatékosok munkabaállását, továbbképzését, adjunk lehetőséget művelődésre, sportolásra, szófakozásra, szoktassuk őket az önálló életre. Ezzel egyben könnyítsünk a családok életén, időszakosan tehermentesítsük őket, tanácsot, segítséget adunk a velük élő értelmi fogyatékosokkal kapcsolatos problémák megoldásához.

Vagyis társadalmi kirekesztettségüket akarják megszüntetni, a rájuk is vonatkozó állampolgári jogok érvényesítését?

Az érdekvédelemmel az általános állampolgári jogokból kiindulva, olyan lehetőséget kívánunk nyújtani, amely módot ad az értelmi fogyatékosoknak arra, hogy például védett munkahelyen foglalkoztassák őket, munkásszállásokon lakhassanak, művelődési házakban szakkörökön, klubdelutánokon találkozhassanak egymással, gyermek és felnőtt üdülőkben tölthessenek el pár hetet. Egyezőval beilleszkedésükkel a társadalom hasznos tagjaivá szeretnénk tenni őket, hogy hozzájárulhassanak eltartásuk költségeihez, s ezt csak rehabilitációjukkal érhetjük el. Szeretnénk, ha minél több vállalatnál, üzemben megértésre találnának céljaink és bekapcsolódnának munkánk-

Zenei naptár

A MAV szimfonikusok hangversenye

Jó évtizeddel ezelőtt, ha egy ifjú zeneakadémista titán megkérdezte kollégájától: „kik játszanak ma este a nagyteremben” s az a választ kapta a „Mávósok”, gyakran ajakbiggyesztes volt a reagálás. Ez a finta vagy kezlegyintés persze nemcsak a nagyratoló művészjelöltek csatlakoztatásának féltékenységéből adták a világot tudtára, hanem azt is, hogy régebben zeneszakkörökben sikk volt „lekritizálni” a budapesti MAV szimfonikusokat, még ha nem is volt alapja. Azóta a MAV Szimfonikus Zenekar kitaróan és sokszor bizonyította, hogy méltó az elismerésre. Csütörtökön este is ezt tette Szegeden, a Zenés Színházban.

Haydn G-dúr igen népszerű (Ústodob) szimfóniája az együttes vezető karnagyának, Oberfrank Géának vezényletével, a klasszikus előadói ideál jegyében kelt életre. Mégis kicsit közömbösek maradtunk. Mintha kissé visszafogott lett volna ez az interpretálás. Plasztikusabb forte-pianókat, intenzívebb, feszítőerejű crescendoakat, egészeiben véve kontrasztosabb, még mive-sebb frazeológiát szerettem volna hallani, annak ellenére, hogy a II. tétel megoldása nagyon tetszett, s az utolsó tételben is igen imponáló volt a vonósok egy-séges, eleven virtuóz játéka. Oberfrank Géza nagyon jó muzsikuss és karmester, helyes zenei elképzelései vezénylésre kifejezően tükröző. Talán éppen muzsikuss akaratának kerülhetetlensége, súlya (bármennyire nemes szándékú) feszélyezte zenekarát, s így annak saját muzsikálói kedve nem tudott felkerelkedni — ez hiányzott

a Haydn-szimfónia előadásából.

Petrovics Emil Fuvolaversenye Matuz István kiváló előadásában igen nagy tetszést aratott. Az 1957-ben komponált versenymű színes zenei fantáziával megalkotott változatossá zenei történésektől gazdag, formás, igen jól hangszerelt muzsika. Matuz István ördöngösen fuvolázik! Minden hangja helyén van, tömör, nem levegős, telten, gömbölyűden zengő. Van teste ennek a hangnak; karesú és szép! Ezzel az anyaggal aztán úgy bántik, ahogyan akar. Tökéletesen ura hangszerének és a zenének. Esztétikusan megformálva, vitalitással telve muzsikált. Különösen megragadó volt a III. tétel (Allegro marcato) friss, koboldos temperamentumú táncosságja. A zenekar, a nem könnyű művet, hivatásosokhoz méltóan szóltatta meg, a karmester pontosan alkalmazkodó irányításával.

Az est második felében Rimszkij-Korsakov Seherzadejét hallottuk. Nemcsak a mesteri muzsika káprázatos hangszerezése gyönyörködtetett, de a zenekar is e szimfonikus szvit megszólaltatásában volt a legfelszabadultabb. Erényeik fel-tárultak; a szép vonós-kari hangzás (jó a brácsa-, s a gordonszólam is), s a fafűvösök, s kiváltképpen a gyönyörű hangon, pontosan muzsikáló rézfúvósok kor-rekt produkciója. A hegedűszólót Masopust Rezső játszotta érzékeny finomsággal. Oberfrank Géza biztos kézzel fogta össze zenekarát, s lobogó szenvedéllyel és a mű tartalmi gazdagságát kibontva formálta meg e nagy-szer zenét.

Berényi Bogáta

Kodály-émlékünnepség

Két napos Kodály-émlék-ünnepség kezdődik ma, szombaton Galgahévízen. A rendezvénysorozatot kiállítások megnyitója vezeti be, melyek Kodálynak a Galga mentéhez fűződő kapcsolatait és a népi díszítőművészet hagyományait ábrázolják. Ezt a Pest megyei népdaléneklési verseny követi. Este gálaműsört rendeznek, amelyben főleg a palóc nyelvtérlet hagyományait elevenítik fel.